

mai jos, extrase din Arhivele statului din Iași, completează, în parte, știrile deja cunoscute. Dată fiind importanța problemei în general — asupra acesteia nu mai este cazul să stăruim aici —, orice informații noi, capabile să întregască tabloul general, vor fi, după părerea noastră, primite cu interes.

Cele 12 documente pe care le reproducem în anexe reflectă atitudinea ocîrmuirii moldovene față de eventualele implicații interne ce ar fi putut fi provocate în Moldova de activitatea revoluționarilor bulgari. Antrenarea în mișcare a populației bulgărești din Moldova, grupată în colonii în principalele orașe și ținuturi ale țării, ar fi determinat grave complicații. De aceea, încă de la început s-au adoptat măsuri pentru împiedicarea stabilirii legăturilor între revoluționarii din Brăila și elementele bulgare, grecești și sîrbe din Moldova. Domnitorul Sturza, el însuși, în caz de nevoie — după expresia lui Huber — se declara gata să ia comanda trupelor pentru a înăbuși orice început de mișcare revoluționară¹.

În rîndul măsurilor inițiate de ocîrmuire se încadrează și misiunea extraordinară încredințată hatmanului Iordache Costache, inspectorul general al miliției, prin jurnalul Sfatului ocîrmuitor extraordinar din 12 iulie 1841. Acesta este investit cu puteri depline, care trebuiau să se exercite fără excepție, chiar și asupra supușilor străini, Sfatul stabilind în prealabil o înțelegere în acest sens cu consulatetele diferitelor puteri² (anexa nr. 1). De asemenea, prin ordine speciale, dregătorii ținuturilor erau solicitați să facă toate înlesnirile necesare bunei desfășurări a cercetărilor (anexa nr. 2).

Ca o primă măsură, din proprie inițiativă, pîrcălabul de Galați a dispus sistarea importului prafului de pușcă, pentru ca «... nu cumva cu aducire mai cu prisosință a unui asămîne material să să poată prilejă vreo neașteptată întîmplari, după mulțime numărului a feliuri de nații ci să găsească cu pitre-cire în acel tîrg și port...» (anexa nr. 3).

La 15 iulie 1841, hatmanul Iordache Costache raporta Sfatului tentativa inițiată de « numit(ul) Milanovici », care, la Galați « au fost cercat a ademeni pînă bani un număr de bulgari și alți oameni, cătră eterie închipuită de numitul în favorul nației bulgarilor ». Marele hatman, considerînd că în urma măsurilor inițiate de dînsul liniștea a fost asigurată, mai ales după înăbușirea mișcării din Brăila, notează că a dat dispozițiile necesare și « cătră isprăvnicile în a căror ținuturi să află cu lăcuința sîrbi și bulgari » (anexa nr. 4).

O dată cu raportul, hatmanul înaintează, în original, și un document redactat de maiorul Scheletti, comandantul garnizoanei din Galați, în care acesta din urmă relatează întîmplările desfășurate la Brăila în zilele de 11—14 iulie 1841 (anexa nr. 5). Documentul, împreună cu cel care cuprinde relatarea supleantului consulului sard din Galați, la care ne-am referit mai sus³, conține cea mai completă expunere a evenimentelor legate de mișcarea bulgarilor din 1841. Mai mult chiar, documentul moldovenesc prezintă o versiune inedită, cuprinzînd mai multe detalii pitorese prezentate.

Actele întocmite pentru justificarea sumelor cheltuite de pîrcălabul de Galați cu prilejul evenimentelor discutate ne permit să verificăm amploarea măsurilor luate de autoritățile moldovene. Pentru menținerea liniștii, pe lîngă

¹ Hurmuzaki, XVII, doc. nr. DCCXCII, p. 820—822.

² Această înțelegere se reflectă, de pildă, în instrucțiunile trimise de consulul Kotzebue agentului rus din Galați, în care acestuia din urmă i se recomandă să sprijine măsurile întreprinse de autoritățile moldovene. Cf. Hurmuzaki, supl. I, vol. VI, doc. nr. CLXXXIII, p. 343—344.

³ D. B o d i n, op. cit.